У кошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЛИПНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 22, 1971 No. 137. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21 липня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ І ЛІКАРІ СТУРБОВАНІ новим лихом: діти й молодь відкрили, що в різних „деодорантах" для відсвіжування тіла, коли їх вдихнути, криється „щось надзвичайне". Молодики почали експериментувати, вдихуючи „аерозол" із розприскувачів. Від 1967 р. через такі спроби померли 100 дітей, а тепер кількість затруєних „аерозолем" почала збільшуватись. Різні хемікалії в оприскувачах волосся й тіла тощо, викликають, коли їх надихатися, почуття „дивного піднесення й полету" і катастрофічно впливають на здоров'я, особливо на серце.

ЗА ПЕРШІ ШІСТЬ МІСЯЦІВ 1971 РОКУ в ЗСА загинули під час виконання своїх важких обов'язків 64 пожежники. В багатьох випадках населення не сприяє їх важкій і ризиковній праці. Минулого року в боротьбі з вогнем загинули за перші 6 місяців на 10% менше пожежників.

СЕНАТ ВИДІЛИВ ФОНДИ НА ДАЛЬШУ ПРАЦЮ 5-тичленної Комісії в справах підривної, комуністичної діяльности в ЗСА. Однак, та Комісія настільки обмежена в своїй праці різними „але" ,що практично вона не може нічого робити. Сенатор Вілльям Проксмаєр добивався, щоб Сенат взагалі відмовився призначити півмільйона долярів на діяльність Комісії, однак сенатори таки виділили 450 тисяч долярів для її потреб. „За" голосували 47 сенаторів, „проти" 40.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗНАХОДИТЬ ВСЕ БІЛЬШЕ доказів, що Джероме Джансон, який стріляв і поранив провідника американців італійського роду Джозефа Коломбо біля пам'ятника Колюмбові, був пов'язаний з так зв. родиною Карла Камбіно, одним із провідників „мафії". Джансона відразу ж після того, як він стрілив у Коломбо, хтось із присутніх забив на смерть, а Коломбо все ще перебуває в шпиталі у критичному стані. Поліція побоюється, що різні „родини" з середовища „мафії" зможуть розпочати між собою нову кровопролитну боротьбу.

У СВІТІ

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУВ на конференцію Американської Адвокатської Палати заступник державного секретаря Джан Ірвінг, бо державний секретар Вілліям Роджерс, який мав бути одним із головних промовців на тій конференції, не міг виїхати з Вашингтону з уваги на його розмови з амбасадорами різних держав, збентежених вісткою про подорож през. Ніксона до Пейпінгу.

БРИТАНІЯ РІШИЛА зменшити прибутковий податок і скасувати різні обмеження, існуючі для приватної ініціятиви в промислі й торгівлі. Водночас британський уряд відкликався до великого промислу, щоб він добровільно обмежив свої зиски, і до робітничих спілок, щоб вони обмежили свої вимоги щодо винагороди. Ці заходи стрінулись з загальним признанням британців.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕГНЮ ВІДВІДАВ в Мадриді князя Хуана Карльоса, який стане еспанським королем після того, як від влади відійде теперішній голова Еспанії, ген. Франсіско Франко. Спіро Егню перевів в Еспанії три дні з офіційними відвідинами, на закінчення своєї подорожі до різних країн на трьох континентах. Спіро Егню виїхав був із Вашингтону 27 червня ц. р.

ЙОРДАНІЯ НАСПРАВДІ ЗЛІКВІДУВАЛА у себе формації арабських партизанів, які стояли під власним командуванням і творили неначе державу в державі. Йорданський прем'єр виявив на спеціяльній пресовій конференції, що йорданське військо роззброїло й інтернувало 2.300 членів партизанських організацій. Всі вони перебувають в таборах, як тимчасово інтерновані чи ув'язнені, при чому переводиться їх скринінг: за багатьма з них йшли розшуки, як за злочинцями. Партизанів „федеїв", які льояльні супроти йорданської державної влади, включать в нову партизанську організацію, яку вивінує уряд, та яка матиме на цілі ведення виключно протиізраїльських дій, під контролею йорданської армії. Їх буде не більше 500 душ.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ Нгуєн Ван Тіє закинув своєму суперникові у найближчих президентських виборах, генералові Дуонгові Ван Міневі, що той „бреше" й очорнює його. Один одному закидали вину у убивстві колишнього диктаторського президента Південного В'єтнаму Нгуєна Нго Дієма та його брата в перевороті 1963 року. Президент Тіє заявив, що президентські вибори будуть „чесні і чисті" з відчиненими дверима для закордонних обсерваторів.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВБИТО 20,587 цивільних осіб від 1968 року, з яких 3.560 згинули від січня до червня цього року. Вілліям Колбі, який був головним дорадником південно-в'єтнамського уряду в кампанії проти В'єтконгу, твердив, що величезна більшість тих жертв — це або активні комуністичні партизани, або жертви комуністичного террору, але не заперечував, що між убитими були й невинні люди, що їх несправедливо посуджено у причетності до революційного комуністичного підпілля. Він впевняв на конгресовій Комісії у Вашингтоні, що винищено штаб комуністичного підпілля і „зламано йому хребет".

Працівники телефонічної компанії в Ню Йорку продовжують страйк

Ню Йорк. Не зважаючи на домовлення в справі нового контракту, що обов'язуватиме на протяг трьох років, устійнене між керівництвом Белл Систем і проводом спілки робітників зв'язку, провідники 23 нюйоркських відділів цієї спілки проголосили заклик до своїх членів, щоб вони не верталися до праці і страйкували далі. Згідно із підписаним домовленням і закликом президента спілки робітників зв'язку Джозефа А. Берна члени спілки мали вернутися до праці вже з вівтірком 20 липня. Прийняття самого контракту мало б відбутися шляхом поіменного голосування всіх членів спілки. Новий контракт передбачає 35.5-відсоткову підвишку заробітних платень протягом трьох років. Робітники в Ню Йорку мали б одержати додатково по 9 долярів тижнево для вирівняння більших коштів прожитку.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЛІГА ВІДБУЛА КОНВЕНЦІЮ

Джансон Ситі, Н. Й. — Минулого тижня, від четверга 15-го липня до неділі 18-го липня включно, тут у „Меморіял Сентер" відбулася 24-та з черги річна конвенція Української Православної Ліги з участю — як подає місцева американська преса — 160 делеґатів з багатьох міст і місцевостей Америки та з участю обидвох Владик Української Православної Церкви в ЗСА, виконуючого обов'язки Митрополита Архиєпископа Мстислава, який щойно повернувся з одномісячних відвідин в Европі, та Владики Марка. Наради кожного дня починалися Молебнем, а в неділю була відправлена архиєрейська Свята Літургія. В першому дні і другому нарад були переважно звітування з дотеперішньої діяльности та дебати над звітами і дальшими плянами праці, що включають намагання більше зацікавити молодь проблемами Церкви, стипендії на теологічні студії і т.п. Головною точкою в першому дні конвенції, після її формального відкриття, був виступ Владики Марка зі словом - доповіддю про головні завдання Української Православної Церкви у 50-річчя відновлення Української Автокефальної Православної Церкви, яке припадає цього року. Крім виступу на конвенції, Владика Марко мав інтерв'ю з представниками преси, говорячи головно про молодь та теперішні виклики і загрози для неї. Крім ділових нарад, конвенція включала виставку українського мистецтва та концерт 16-го липня і баль 17-го липня ввечорі. Головою Української Православної Ліги є Доналд Тодд. Докладніші звідомлення з цієї великої конвенції на якій Український Народний Союз репрезентував його головний предсідник Йосип Лисогір, буде подане в чергових числах „Свободи".

ЗСА продовжують посередничати у справі відкриття Суезького каналу

Єрусалим. — Ізраїльський міністер Абба Ебан потвердив, що в насупному тижні прибуде до Ізраїлю асистент державного секретаря для справ Близького Сходу, Джозеф Сіско, з яким ізраїльський уряд переведе „приятельські, але одверті" розмови. Джозеф Сіско їздив уже до Ізраїлю та Єгипту у зв'язку з ініціятивою державного секретаря Вілліяма Роджерса в справі ізраїльсько-арабського замирення. Совєтський амбасадор в Об'єднаних Націях, Яков Малік, висловлював невдоволення Москви з приводу „втручання" Америки в справи, які ніби належать до компетенції офіційного посередника від ОН, шведського дипломата Ґуннара Яррінґа. Проте єгипетські керівні чинники запевнили в минулому тижні двох американських дипломатів, які їздили до Каїро, Доналда Верґуса і Майкела Стернера, що Єгипет сприяє посередницькій ролі Америки. Відкриття Суезького каналу лежить головно в інтересі Совєтів, які хочуть мати легшу й коротшу дорогу для своїх воєнних кораблів на Індійський океан.

Новий контракт передбачає видатне збільшення заробітних платень поштовим робітникам і службовцям

Вашинґтон. — У вівторок 20 липня ц.р. тут відбулося з участю представників правління Поштової Служби ЗСА і проводів сімох професійних спілок поштових робітників і службовців урочисте підписання контракту праці для 650 000 репрезентованих спілками осіб. Обов'язуватиме цей контракт на протяг двох років і коштуватиме Поштову Службу приблизно один більйон долярів. Контракт передбачає п'ять підвищок заробітних платень по 250 долярів в найближчих роках. Разом з автоматичними додатками для вирівняння коштів прожитку кожен із поштових робітників і службовців одержить з кінцем другого року 1 710 долярів більше понад свою теперішню платню. Пересічна початкова річна заробітна платня поштового робітника виноситиме 8 810 долярів. Водночас із цим признано одноразову підвишку в сумі 300 долярів для всіх робітників у поштовій службі, що працюють понад шість місяців. В умовах контракту передбачена охорона робітників проти передчасного звільнення з праці. Представники Поштової Служби заявили, що досягнення порозуміння в справі контракту між її правлінням та проводами спілок було справжнім чудом.

У СВІТОВОМУ ЦИРКУ...

Коментар нашого незрівняного мистця-карикатуриста, Едварда Козака-ЕКА, до пінґ-понґової дипломатії президента Ричарда Ніксона, поміщений в журналі „Лис Микита" в травні цього року, не втратив своєї актуальности після заповідження „подорожі миру" Президента ЗСА до червоного Китаю.

ЗСА ще не з'ясували свого становища щодо членства Китаю в ОН

Об'єднані Нації. — 21-го вересня ц. р. почнеться 26-та з черги Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй, на якій проблема членства Комуністичного Китаю буде особливо гостра. З'єднані Стейти ще не вирішили, яке вони займуть становище. Вони і багато інших вільних держав воліли б найкраще, щоб прийняти Комуністичний Китай — „Народну Республіку Китаю" — і навіть передати йому постійне місце в Раді Безпеки ОН, виключивши з Ради Безпеки Вільний Китай — „Республіку Китаю" — з осідком на Тайвані (Формозі), однак не відомо, яке становище займе сам Вільний Китай. Одинаково китайські комуністи, як націоналісти противляться концепції „двох Китаїв": Комуністичний Китай вважає, що Тайвань (Формоза) є частиною його території, безправно окупована „клікою Чіянґ Кай-шека" під охороною Америки, а Вільний Китай вважає, що це його, Чіянґ Кай-шека, уряд є леґальним урядом цілого Китаю і це тільки питання часу ,коли він повернеться на китайський суходіл. Америка і багато інших держав не можуть заявити публічно, яке становище вони займуть в дебатах над прийняттям Комуністичного Китаю, бо коли б Вільний Китай рішився виступити з Об'єднаних Націй з моментом прийняття туди Комуністичного Китаю, то не було б глузду підтримувати концепцію „двох Китаїв" і поручати зберегти в Об'єднаних Націях подвійну китайську репрезентацію.

Компартія у Польщі переводить чистку серед своїх членів

Варшава. — Монопольна у Польщі Комуністична партія переводить перевірку всіх своїх членів, щоб „вичистити" свої ряди з тих осіб, які вступили до партії виключно тільки з опортуністичних причин. Польська компартія нараховує два мільйони членів і є третьою у світі, після СССР і Комуністичного Китаю, найбільшою компартією. Але більша частина тих комуністів є комуністами тільки за назвою, бо стали ними виключно з мотивів вигідництва. Як признає познанський тижневик „Політика", щоб дістати у фабриці будь-яке краще й видатніше місце — треба стати партійцем. Названий тижневик стверджує, що коли говориться в Польщі про рівність всіх громадян, то спеціяльне упривілеювання членів компартії перечить у практиці рівності громадян. Перевірка у Лодзі ствердила, що за останніх 5 років стан членства тамошньої клітини компартії збільшився на 28.840 осіб, але вони не зголосились до партії самотужки, а їх вписано туди в ході рекрутаційної акції.

Відмова губернатора Пенсильвенії проголосити Тиждень Поневолених Націй викликала рішучі протести

Філядельфія. — Не зважаючи на відмову демократичного губернатора Пенсильвенійського стейту Мілтона Дж. Шаппа проголосити проклямацію про відзначування Тижня Поневолених Націй на терені стейту, відзначення цього тижня у Філядельфії відбулося. Окрема маніфестація-похід із участю яких 350 осіб із засвіченими свічками була проведена на вулицях і площі перед Голом Незалежности при Чеснат Стріт. Провідники маніфестації, що в ній брали участь українці, литовці, як також представники інших націй, протестували у своїх виступах проти відмови губернатора Шаппа підписати проклямацію Тижня Поневолених Націй в той час, як таку проклямацію про відзначування цього Тижня в днях 18-24 липня в усій країні підписав президент Ніксон і проголосив відзначування його також посадник Філядельфії Г. Дж. Тейт. Представник американських литовців Антоні В. Новасітіс, мол., віцепрезидент Національної Литовської Культурно-Громадської Організації і республіканський кандидат на радного міста, заявив з цього приводу, що це вперше за останніх 12 років губернатор Пенсильвенії не приєднався до відзначування Тижня Поневолених Націй, обвинувачуючи водночас Шаппа в байдужості й апатії до мільйонів страждаючих людей, які втратили свою свободу. Маніфестація - похід перед Голом Незалежности відбувалася в середу 14 липня заходами Комітету Поневолених Націй і з участю соток людей різної національности у їхніх національних одягах. Провідники маніфестації заявили, що її завданням є звернути увагу світу на більйон людей поза залізною заслоною і допомогти їм у їхніх визвольних змаганнях. Філядельфійські щоденники подали вичерпні інформації про маніфестацію і про протести проти рішення губернатора Шаппа не проголошувати відзначування Тижня на терені стейту.

У.І.Т. візьме участь в річному З'їзді А.І.А.

У висліді переговорів між науковим секретарем Українського Історичного Товариства проф. Любомиром Винарем й екзекутивним секретарем Американської Історичної Асоціяції та відповідальними за програми річного з'їзду АІА проф. Ватраном Ґреґоріяном, нав'язано співпрацю між УІТ і УІА. Українське Товариство візьме офіційну участь в річному з'їзді Американської Історичної Асоціяції, що відбудеться в днях 28 і 30-го грудня ц. р. в Ню Йорку В програмі передбачено спільний полуденок АІА і УІТ, після якого відбудеться сесія з доповіддю професора Карлтонського Університету і члена УІТ, проф. Богдана Боцюркова на тему "Intellectual Dissent in Contemporary Ukraine". Предсідник — професор Кентського Стейтового Університету і редактор „Українського Історика" д-р Любомир Винар. На наступний з'їзд АІА в 1972 році заплянована з рамени УІА відбути окрему сесію-панель, присвячену проблемам термінології історії Східньої Европи. Діяльність УІТ також буде періодично відмічатися в офіційних виданнях АІА. По успішному нав'язанню співпраці з Американською Асоціяцією для Поширення Слов'янських Студій (АААСС) і після відбуття Денверської Конференції УІТ, чергову участь Українського Історичного Т-ва на річному з'їзді Американської Історичної Асоціяції треба лише привітати. Під час з'їзду УТІ плянує також зустріч з українським громадянством в Ню Йорку. Подрібний плян цеї зустрічі, як також конференції УІТ, буде своєчасно проголошений.

Філядельфійський Відділ ОМУА видав 11-ий випуск „Нотаток з мистецтва"

Філядельфія. — Накладом і заходами місцевого відділу Об'єднання Мистців Українців в Америці появився тут уже одинадцятий з черги випуск неперіодичного (серійного) видання „Нотатки з мистецтва". На зміст цього друкованого на доброму ілюстраційному папері і з багатьма репродукціями мистецьких творів 72-сторінкового випуску склалися статті: Василя Барки „Загадка мистецькости", Володимира Поповича „Малярство Іванни Нижник - Винників, Михайла Нечитайла - Андрієнка „Лист з Авільйону", Андрія Сологуба „Графіка", Михайла Данилюка „Оксана Лятуринська" і П. М. „Огляд графічних оформлень українських книжкових видань" як також посмертні згадки про померлих діячів українського мистецтва: Оксану Лятуринську, Антона Малюцу, Олександра Климка, Артемія Кирилюка, Євсевія Ліпецького, Миколу Щербака і Пітера Дойча. Завершує цей випуск „Нотаток з мистецтва" багата мистецька хроніка й огляд діяльности Філядельфійського Відділу ОМУА. Ілюстроване число 68 репродукціями малярських, скульптурних і графічних праць, в тому числі чотирма багатокольоровими. До складу Редакційної Колеґії „Нотаток з мистецтва" входять Михайло Дмитренко, Василь Дорошенко, Петро Мегик, Степан Рожок і Марія Струтинська. Появляється це видання в технічному оформленні мистця Петра Мегика. Ціна цього випуску 3 дол. Адреса редакції й адміністрації: Ukrainian Art Digest, 1022 N. Lawrence St., Philadelphia, Pa. 19123.

ЖИДІВСЬКИЙ ДІЯЧ РОЗПОВІДАЄ ПРО ЗУСТРІЧІ З УКРАЇНЦЯМИ В СОВЄТСЬКИХ КОНЦТАБОРАХ

Лондон. Недавно до Лондону загостив з Ізраїлю відомий жидівський діяч, довголітній в'язень совєтських концентраційних таборів, проф. Ісаак Шуфлінський. Цю нагоду використав кореспондент „Свободи" відомий наш тенор і бандурист маестро Волод. Луців, перевівши з проф. Шуфлінським інтерв'ю, яке й друкуємо нижче. Інтерв'ю відбувалося в російській мові і воно записане на магнетофонній тасьмі. При іншій нагоді, під час свого недавнього побуту в Ізраїлі, маестро В. Луців провів інтерв'ю з майором Фейгіном, до недавна ще одним із найбільш удекорованих старшин совєтської армії, та лейтенантом Шнайдером. Також і ці інтерв'ю будуть своєчасно опубліковані. Проф. Шуфлінський в своєму інтерв'ю сказав:

ЗАПИТ: Вельмишановний Пане Професоре, розкажіть, будя-ласка, дещо про себе.

ВІДПОВІДЬ: Називаюсь Ісаак Шуфлінскі, уроджeнець Ленінграду. До мого арешту у 1952 році я був начальником одного Відділу у системі Міністерства Збройневого Промислу. Заарештований, як „сіоністично - американський шпигун" та засуджений на кару смерти. Присуд замінено на 30 років ув'язнення, з яких відбув 14 років у в'язницях і концентраційних таборах Тайшету, Казахстану та Мордовії. Несподівано звільнений у 1966-му році без реґабілітації.

ЗАПИТ: Де Ви жили, Пане Професоре, після звільнення із табору?

ВІДПОВІДЬ: Жив у Караґанді, бо у Ленінград мене не пускали. Останні роки перед моїм від'їздом до Ізраїлю, себто в січні 1971-го року, я жив в Україні. Після звільнення із лагера я ввесь час занімався питанням визволення жидів із СССР і тепер у вільному світі продовжую цим питанням цікавитися.

ЗАПИТ: Чи то правда, що Ви, перебуваючи у таборах СССР, особисто знали ряд українських діячів, які з Вами ділили ту саму долю?

ВІДПОВІДЬ: З приємністю розкажу Вам про наших спільних знайомих і друзів з лагерів СССР, а передусім про українців. За 14 років у Сибіру я мав цілий ряд друзів з-поміж представників Українського Самостійницького Руху, з якими я був не просто знайомий, а був дуже близько, наперед по-товариськи, а згодом сердечно. Прізвищ їх усіх не пам'ятаю, але головних можу назвати. Перше, зі мною сидів довгі роки на „спецах", строгому і „спец - строгому" режимі, Горбовий. Це чоловік, якого українські совєтські власті систематично возили в Україну й обіцяли йому усі можливі користі вигідного життя: нове помешкання, пенсію і т. п., щоб він відмовився від націоналізму. „Міністер безпеки" України возив його своїм автом по Києву та інших містах України, показував колгоспи, нові споруди, фабрики і т. д. Йому приводили сім'ю. І діти плакали, і дружина плакала, й просила його, щоб він дав себе переконати. Плачучи, дружина д-ра Горбового просила мужа подивитися на С. Ф. (тут мова про одного українського політв'язня, який, відсидівши 17 років у концлагерях і тюрмах, заломився) він одержав нове помешкання, працю і живе разом з родиною. Але Горбовий таки не заломився. Його привозили з Тайшета у Київ у лагерних лахах, які він не хотів зняти із себе. І так після кожної такої поїздки д-р Горбовий вертався у лагер арештантом. Увесь цей час він вів себе з такою достойністю і чесністю, що я не можу це інакше назвати, як геройством. Це дійсно велика особистість в Українському Національному Русі, я в тому свято переконаний. Його вважають провідником цього Руху. Мене з Горбовим в'язала велика дружба та спільні інтереси. Що то за людина!

ЗАПИТ: Кого з українців ще пригадуєте собі пане Професоре?

ВІДПОВІДЬ: Згадаю ще інших моїх українських прия-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Закінчено літній курс історії України в Колеґії св. Петра

Джерзі Ситі. — В п'ятницю, 16-го липня, проф. Константин Савчук закінчив свій п'ять-тижневий курс (14 червня - 16 липня) української історії в Коледжі св. Петра в Джерзі Ситі. На цей курс історії України, одинокий свого роду в метрополітальній окрузі, зареєструвалося 26 студентів, з того лише 9 українців. Студенти прослухали виклади про політичну, дипломатичну і культурну історію України від 1648 до 1940-их років і прочитали три книжки: Армстронга „Український націоналізм", Меннінга „Іван Мазепа, гетьман України" та Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Прикро ствердити, що така мала кількість українських студентів записалася на курс історії України, коли студенти італійського й ірляндського походження з зацікавленням вивчали українську історію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Побратимство проти тиранії

Опублковане в цьому числі „Свободи" інтерв'ю українського співака Володимира Луцева з Ісааком Шуфлінським, видатним діячем жидівської акції за звільнення жидів із Совєтського Союзу, це ще один важливий документ про розвиток визвольного руху в московській тюрмі народів. Як і багато інших представників різних народів світу, кинутих вироками совєтських судів, чи й без вироків в ізолятори тюрем і в пекло „виправно-трудових" концтаборів, Ісаак Шуфлінський мав змогу безпосередньо зустрітися і познайомитися з провідними українськими національними і церковними діячами, довголітніми в'язнями московського режиму, в тому числі із Львівським Митрополитом і теперішнім Верховним Архиєпископом і Кардиналом Йосифом Сліпим, з активним провідником націоналістичного руху д-ром Володимиром Горбовим, із сином головного командувача Романа Шухевича, Юрком, та багато іншими учасниками вже сучасної української самооборони перед русифікацією і національною екстермінацією, що їх прізвищ він не називає, бо, звільнені з ув'язнення, вони перебувають й далі під безупинним наглядом КҐБ. Ці зустрічі сповнили Шуфлінського, як і багатьох інших чужинців, не-українців, глибокою пошаною й респектом до незламности українських політв'язнів, до їх непримиренности в боротьбі за національні ідеали, до їхньої людяности й солідарности із людьми інших націй, репресованими також за свої ідейні переконання. Перебувши останні місяці після свого звільнення з концтаборів, вже з початком цього року в Україні, професор Шуфлінський мав змогу досвідчити й там дружнього ставлення збоку українських діячів і зберіг якнайкращий спогад про їх допомогу людям його ж національности.

Ствердження Ісаака Шуфлінського про побратимство, яке пов'язує порядних людей із різних націй, яке спонукує їх допомагати собі взаємно, доводить, що в сучасну пору це наймогутніша моральна сила проти совєтської тиранії. Цісі сили неспроможні зламати — як їх проф. Шуфлінський називає – режимні падлюки, кремлівські чиновники і їх намісники своїм терором і репресіями. Це побратимство дозволяє в'язненим і поневоленим перемагати всі переслідування, знущання і злигодні. І це побратимство у свій час буде рушійною силою у визвольному русі поневолених народів, яке скине тиранію і встановить державу людської правди й волі в Україні і в інших поневолених Москвою країнах світу.

Тайна дипломатія

З заведенням новітнього демократичного ладу з парляментами і їхніми Комісіями для закордонних справ та, ще більше, з розвитком вільної преси з її кореспондентами в усіх столицях світу значно звузилась роля тайної дипломатії. Правдою є, що в часах панування абсолютизму тайна дипломатія служила підготові династичних воєн, але причеплювання бойового ярлика тайній дипломатії не вірне і не справедливе. Не тільки підготова до війни, але й до замирення вимагає закулісових дискретних заходів. Найкращий сучасний доказ — справа ізраїльсько-арабського конфлікту і можливостей замирення.Назверх обидві сторони мусять проголошувати максималістичні гасла з уваги на атмосферу в їх країнах. Спокійно можна дискутувати тільки при зберіганню тайни.

Недавнє оприлюднення американськими газетами тайних документів Пентаґону поставило під сумнів, чи у відкритих суспільствах можливо взагалі зберігати якісь тайни. Висловлено острах, що чужі держави будуть лякатися довірочних розмов з американськими дипломатами, не маючи довір'я до збереження їх тайности. Американський Уряд відбудував довір'я світу, що речі, які він хоче засекретити, він триматиме в тайні. Подорож президентського дорадника Генрі Кіссінджера до Пейпінгу в днях 9-11 липня ц. р. відбулася в такій тайні, що сторож безпеки, який товаришив Кіссінджерові до Індії й Пакістану, зрозумів, що він є над Китаєм тільки тоді, коли ствердив, що пільотом пакістанського літака є китайський старшина. У тому самому часі, як Кіссінджер перебував в Пейпінгу ,був там також член редакційного штабу „Н. Й. Таймсу", Джеймс Рестон, який дізнався про розмови Г. Кіссінджера з Чу Ен-лаєм щойно з промови Ніксона.

І по нинішній день світ не знає нічого про суть тих розмов у Пейпінгу та дійсні причини й цілі подорожі Р. Ніксона. Також наради Президента з членами Конгресу й державного секретаря з чужими амбасадорами — тайні.

Це добре, бо демократія і свобода преси не значать, що треба голосно говорити тоді, коли підготова до важливих рішень вимагає дискреції.

РОЗ'ЄДНАННЯ СЕРЕД АРАБІВ

Віддавна уже відома тайна, чому Ізраїль величиною кругло 8,000 кв. миль із кругло трьома мільйонами населення — наполовину меншим, аніж число жидів в З'єдинаних Стейтах — виграв в рр. 1948, 1956 і 1967 три війни проти арабів, які займають територію близько 4-ох мільйонів кв. миль з населенням близько 112 мільйонів душ. Ця диспропорція така величезна, що заслабе тут навіть порівняння з перемогою біблійного маленького Давида над велетнем Голіятом. Поминаючи всі інші причини, головна причина тієї ізраїльської переваги — це розсварення між арабами, яке було, є і за всіма познаками довго ще буде. 13 арабських членських держав Арабської Ліґи, що має нібито символізувати єдність арабського світу, поділені на монархії консервативного типу, здебільша зорієнтовані на Захід, — на „соціялістичні" республіки, більше або менше пов'язані з Москвою, і на невтральних", що лявірують між тими двома таборами. В арабських країнах не переводяться перевороти спричинювані наполовину закордонними інтриґами й наполовину амбіціями місцевих генералів. „Ліві" військовики перевели революції проти існуючих монархістичних устроїв в Єгипті, Іраку, Ємені, Лібії і ось три дні тому в Судані. Кількакратно змінювалась влада в Сирії. Предметом атентатів були монархи в Савді Арабії і Йорданії, в обороні державного ладу в Ливані през. Д. Айзенгавер вислав був туди військовий десант . . .

Кілька тижнів тому тріюмфально проголошено конфедерацію Єгипту, Сирії і Лібії — трьох арабських держав, які називають себе „соціялістичними". Судан заявив, що приступить туди трохи згодом і здавалося, що здійсняться мрія покійного єгипетського президента Ґамаля Нассера — створити панарабський одностайний фронт проти Ізраїлю. Аж ось в минулому тижні сталися дві події, які завернули арабський світ до стану повного внутрішнього роз'єднання. У Марокко кількасот кадетів зайняли в столиці Рабаті радіостацію і проголосили з неї передчасну вістку про скинення з престолу короля Гассана II та встановлення республіки. Водночас інші групи кадетів і нез'ясованих ще ближче військових частин наїхали вантажними автами на підміський літній палац короля, де саме кругло 500 гостей з політичної і військової верхівки були учасниками прийняття з нагоди 42-их роковин народин короля. Молоді вояки стріляли навмання, вбивши коло 90 осіб, між ними бельгійського амбасадора. Згинуло й 20 вірних королеві вояків. Але бунт скінчився повною невдачею: викликані телефонічно вірні королеві військові частини оточили бунтарів і зліквідували спробу перевороту. Найбільші втрати понесла марокканська генераліція, бо бунтарі застрілили трьох вірних королеві генералів та випадково й голову власної змови, а після здавлення бунту розстріляно 4-ох генералів, 5-ох полковників і одного майора, як лідерів тієї авантури. Але це не була тільки внутрішня марокканська подія: король Гассан одверто закинув Лібії, що це вона затіяла ту змову і лібійський „соціялістичний" уряд навіть не заперечив цьому. Що більше, лібійські радіо і преса одверто сприяли скиненню „реакційного, феодального і підкупного" режиму в Марокко та обіцювали бунтарям військову допомогу. Між Марокко і Лібією зірвано дипломатичні взаємини. Єгипетський президент Анвар Садат прислав був негайно до Рабату свого спеціяльного висланця, щоб протидіяти вибухові марокансько-лібійської війни, але король Гассан велів йому чекати два дні на авдієнцію.

Водночас значно погіршились відносини між Єгиптом і Йорданією і Іраком та Йорданією. Йорданський король послідовно переводить в життя свою політику, яка обмежує ролю палестинських партизанів - терористів до воювання проти Ізраїлю, а не творення держави в державі, перебуваючи збройними ватагами в йорданських містах і тероризуючи їх мешканців. Після кількакратних справжніх боїв між йорданським державним військом і палестинськими партизанами, в минулому тижні військо не тільки вигнало партизанів з кількох йорданських містечок, але й фактично зліквідувало партизанські організації, розброївши й інтернувавши їх членів. Єгипетський президент Садат був настільки обурений тим новим виступом йорданського короля Гуссейна проти „федеїв", що переказав йому відкласти свою давно заповіджену подорож до Каїро, а Ірак зірвав дипломатичні взаємини з Йорданією.

Є ще один поважний чинник, який впливає на роз'єднання, а не поєднання арабів: посилена активність Совєтів, Збільшені достави бойових джетів Єгиптові і Сирії та щораз більше скріплювання совєтська морська фльота на Середземному морі йдуть під плащиком допомоги арабським країнам в їх кампанії за відзискання окупованих в червні 1967 року Ізраїлем арабських земель. Водночас, це підбадьорювання Єгипту й Сирії в їх непримиренній поставі супроти Ізраїлю, яка відкидає всі спроби компромісу. Але всі розсудливі арабські діячі, особливо з-поза „революційно-соціялістичного" середовища, задивленого в Москву, як свого патрона і союзника, здають собі справу, що Москві не залежить на добру арабів, а на військово-політичній гегемонії на цілому близькосхідньому обширі, включно з його джерелами нафти. Відкриття Суезького каналу потрібне Совєтському Союзові не на те, щоб відновити грошові прибутки Єгипту з плавби по тому каналі, а на те, щоб легко й найкоротшим шляхом перекидати свої воєнні кораблі з Чорного й Середземного морів на Індійський океан. І тому Савді Арабія і Кувайт, Тунізія, Марокко, Ливан і Йорданія є проти такого пов'язування арабських країн з Совєтами ,яке в дальших наслідках грізне для всього арабського світу.

З'єднані Стейти Америки боронять Ізраїль проти загрози „зіштовхнути його в Середземне море", бо Ізраїль є найсильнішою запорою на шляху Совєтського Союзу до Перської затоки і до Індії. Загроза, що нова арабсько- ізраїльська війна спричинить вибух третьої атомової світової війни зберігає покищо перемир'я на Близькому Сході. Парадоксально сприяє цьому мирові і роз'єднання в арабському світі, само в собі неморальне, але психологічно й політично виправдане.

(і. к-н)

ПАМ'ЯТНИКИ НЕ ТІЛЬКИ СТОЯТЬ

Не зчуємось, як на білих крилах зими прилетить грудень 1971 року. Так буде в Америці й Канаді. Інакше там, де в грудні під звуки оркестр і нечутну, найкращу музику люблячих людських сердець буде відслонено ще один пам'ятник геніяльному Кобзареві: у грудні в Арґентині — весна. Туди до весняного Буенос Айресу поспішатимуть у грудні українці на прощу до ще одного осередку, до свого духового епіцентру — пам'ятника Тарасові Шевченкові в арґентинській столиці.

Як людині ,так і спільноті притаманне бажання замаркувати свою присутність на цьому світі добрим ділом, а потім шукати в тих маркуваннях не раз духової підтримки, шукати впевненості, символів. Українська спільнота в повоєнному Вільному Світі встановила пам'ятники Тарасові Шевченкові в Канаді — у Вінніпезі, проєкту А. Дараґана, у ЗСА — проєкту Л. Молодожанина, в Бразилії — у м. Куритибі, відкрила Сквер ім. Т. Шевченка в Парижі, зуміла добитись переназвань кількох вулиць на ім'я Кобзаря. У Клівленді височіє чудовий пам'ятник чудовій Лесі Українці, проєкту надхненного мистця М. Черешньовського. На австрійській землі встановлено пам'ятник українським жертвам за першої світової війни, проєкту іншого талановитого скульптора — Г. Крука. На жаль, дотепер не зреалізовано задуму встановити пам'ятник Гетьманові Іванові Мазепі — прекрасний проєкт пам'ятника приготував мистець-скульптор Ярослав Паладій, і його можна оглянути в Консисторії УПЦеркви в Бавнд Бруку, Н. Дж. Головна Управа Об'єднання Жінок ОЧСУ сповістила про плян встановити ще один пам'ятник Лесі Українці на американській землі, адже в окупованому Києві авторці „Хай гине цар" не відслонено пам'ятника навіть у сторіччя з часу народження. Тепер готуємось до події події року — міжнародної української зустрічі в Буенос Айресі, і знову — під крилами безсмертної душі Тараса-Праведника.

Пам'ятники можуть бути з різного матеріялу і на різну тему, кращі й гірші з мистецького погляду і т. д. Але всі вони, зокрема наші, українські пам'ятники, є насправді мистецькими, політичними й історичними документами України, нації, що їй світ, перефразувавши Яновського, „зачинено як двері", але вона їх знову і знову береться відчиняти. Пригадаймо, як довго совєтська преса замовчувала факт праці Комітету встановлення Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, потім писала, що „це не вийде", потім закликала, щоб і совєтську „делеґацію" було прийнято в прийми, а ще потім — дивувалась, чому Комітет не прийняв грудки української землі . . . Грудка української землі із святої могили Кобзаря в Каневі спочиває під пам'ятником Т. Шевченкові в американській столиці, але з чистих рук. Пам'ятники — це і мистецтво, і культура, і політика. Т. Шевченко промовляє живим голосом у різних країнах світу із свого п'єдесталу, бо тим п'єдисталом є українська любов і вірність.

Тому — пам'ятники не тільки стоять. Пригадаймо схвильовану промову сл. п. Президента і генерала Двайта Айзенгавера біля Тараса Шевченка у Вашингтоні: це була політична промова Президента, який услід за Конґресом підписав закон про Тиждень Поневолених Націй.

Пам'ятники — діють, камінь — говорить. „Не скує душі живої!" — лунає на площі у Вашингтоні, біля вулиці „П" — і відбивається голосом дзвонів недалекої церкви. Їх голосів — і пам'ятника, і церкви, далеко не всі здібні почути — тим гірше для них.

А як справа з нами? Чи ми дійсно час до часу вслухаємось у голос каменю, призначеного лунати століттями? Скільки сотень українців вирішили розплянувати свої вакації так, щоб у грудні провести тиждень в Буенос Айресі? Скільки літаків уже замовлено? Хто творить ініціятивні групи? . .

Або на іншу тему. Цього року минуло 10 літ від часу приходу замисленого Шевченка на площу провінційного Парляменту, в некоронованій столиці канадійської України, у Вінніпезі. І як приємно довідуватись із преси, що кожної весни до свого живого Генія поспішають туди маси українців, і серед них тисячі дітей та молоді, на ту площу — поспішають до Вінніпеґу так, як в Україні до Канева. Пам'ятник Т. Шевченкові у Канаді — живе.

Що з пам'ятником Тарасові Шевченкові у Вашингтоні? Кожної весни Поет-Пророк сподівається десятків тисяч людей біля себе — і сподівається того далека вільнолюбна Україна. І кожна весна минає так скромно: замість великої культурної і, водночас, політичної маніфестації — кілька милих груп українців та українок, які з власного почину прийдуть покласти вінок до п'єдесталу Батька нації. Чим менше ми приходимо до пам'ятників, тим далі вони відходять від нас, а ми — від самих себе.

Пам'ятники живуть, коли ми живем. Пам'ятники діють, коли ми діємо. Чи це буде Тарас Шевченко, чи Леся Українка, чи Іван Франко, чи св. Володимир Великий в Городі Культури у Клівленді, роботи великого скульптора О. Архипенка, чи Пам'ятник Героям на Сумівській Оселі біля Елленвіл . . .

Готуючись до урочистого відкриття пам'ятника Кобзареві в Арґентині, не забудьмо про цю правду.

Леонід Полтава

СТАНОВИЩЕ ПРОВОДУ ОУН

II

Побудова т. зв. совєтського суспільства під опікою „старшого брата" — російського народу, ціною винародовлення інших народів, є найбільшим в історії людства злочином. І на всі намагання московських шовіністів у КПСС „зливати" український народ із російським у т. зв. совєтському суспільстві — вірні сини своєї неупокореної нації відповідають словами В. Симоненка, поета національної ідеї: „Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!"

Ці надхненні слова віддзеркалюють ідейну програму нашої нації у її змагу за державну незалежність і суверенність. Цього напевно не сподівалися московські шовіністи. Не сподівалися і відступники від національної ідеї, червоні малоросиренеґати, які — стоячи на колінах перед смертельним ворогом українського народу — заявляють свою вірність Москві і белькочуть про те, що, мовляв, національна проблема в СССР уже позитивно і остаточно розв'язана (Смолич, Новиченко, Полторацький, Дмитерко і ін.). Їх і всіх інших перевертнів — вислужників режиму, що — як казала Катерина II, насаджуючи в Україні малоросійство, — мають „страсть к чинам и особливо к жалованию", — назвав В. Симоненко „байстрюками катів осатанілих".

Молоді національно-творчі сили України, що з гордістю називають себе українцями, ставлять все рішучіший спротив російській шовіністичній політиці з її програмою зміцнення і поширення московського колоніяльного царства під фальшивою вивіскою Совєтського Союзу. „Національній гордості великоросів" (В. Ленін)вони протиставляють свою, українську національну гордість, не вагаючись в ім'я своєї Батьківщини „каратись, мучитись, але не каятись" по мордовських концтаборах і на далеких засланнях.

Цей ідейно-політичний спротив, який все виразніше виявляється в творчості молодої ґенерації України наших днів, є наслідком відгомоном ґрандіозної революційно-визвольної, політичної і збройної боротьби УПА та революційного підпілля — ОУН. Тоді український визвольний націоналізм змобілізував наш народ до цієї боротьби і зреалізував на практиці ідею спільного фронту уярмлених націй проти російського і німецького імперіялізмів, створивши в лісах Житомирщини організаційні підвалини під Антибольшевицький Бльок Народів — АБН. Революційно-визвольна концепція одночасних, координованих повстань і розвал російської імперії з середини стала панівною і її піднесла сучасна молода ґенерація України у своїй політичній і літературній творчості.

Період 1942-1953 років за схематичним поділом одного з сучасних теоретиків визвольної боротьби в Україні можна назвати періодом всенародного повстання, період 1953-1959 років — періодом страйків, масових акцій в'язнів у концтаборах, які, бувши синхронізованими, охопили б всю імперію. Зреорганізувавши систему концтаборів, Хрущов на якийсь час врятував Росію-імперію. У третьому періоді, що почався в 1959 році і триває донині, центр ваги всієї боротьби, що виявляється у масовому опорі та в зударах з окупантом (Новочеркаське, Донецьк, Краматорськ, Дніпропетрівське, Одеса, Львів, Київ і ін.), у виступах робітників і студентської молоді, — поширюється на всі українські землі. Цей різновидний ідейно-політичний бій, що його очолює молода національна ґенерація, спирається на питоменно українських первнях, культі славної минувшини України, виразно протиставляючи Київ, як вічне, священне місто України, — Москві, як живому символові зла, антилюдяности, поневолення інших народів і захланного імперіялізму та колоніялізму. Одночасно з діяльністю молодих у ділянках культурній, мистецькій і літературній, підсилюється безкомпромісова дія націоналістичного підпілля — дія ОУН, виявляючись у різноманітних формах, зокрема в конкретних зударах із ворогом ,у масовій мобілізації довкола національної ідеї широких верств народу, що скріплює і надихає ідейний, культурний фронт. Отже, наша нація бореться за збереження своєї субстанції, за осягнення своїх ідеалів в усіх ділянках органічного її буття — історичній, традиційній, культурній, господарській, політичній; за право вірити в Бога і славити Його у своїх церквах, за соціяльну справедливість, за людську гідність, топтану і зневажувану московськими варварами.

(Далі буде).

Алла Коссовська

СЕРЕЖКА

(6)

Був час роз'їзду службовців, найгарячіший час. Місто-велетень шуміло, як морський прибій. Мабуть, літній сонячний день сприяв доброму гуморові, люди йшли веселі, говіркі, чути було сміх, музика з ручних транзисторів сповнювала повітря забавною какофонією. Нервово моргали світляні реклями кінотеатрів, гули автомобілі. З гістеричним зойком пронеслася пожежна машина. Промінi надвечірнього сонця порожевіли і повіяв свіжий вітерець.

„Завтра піду на поліцію кінчати другу важливішу справу", — думала Катруся, просмикуючись між людськими спинами, плечима, ліктями.

Увечері, коли Катруся збиралася лягати, несподівано озвався телефон. Чомусь радісно стиснулося серце, хоча вона добре знала, що той, чий голос вона так палко бажала почути, телефонувати їй не може, бо не знає числа її телефона. Слухавка озвалася тонким дівочим голосом: дзвонила подруга.

5.

Скориставшись з нагоди, що Емми в салоні не було, коли він повернувся зі сходів. Волт швидко вийшов на балькон і глянув вздовж вулиці, шукаючи очима знайому постать. Він знайшов її вже коло рогу вулиці і, пильно вдивляючись в спину дівчини, намагався поглядом примусити її оглянутись: „Оглянься, оглянься, мила, ну, я прошу, оглянься! " — повторював він у думці. Але Катруся не оглянулась, звернула за ріг і зникла з очей.

— Дарлінґ, ти де? — почувся за спиною голос Емми.

— Я зараз, зараз! — не без досади відгукнувся Волт. І голос Емми, кокетно підроблений під голос „бейбі", видався йому неприємним. Він вийняв сиґарету і закурив, зволікаючи з поворотом до кімнати. — „І чого вона дитиною прикидається, жінці за тридцятку перевалило, а вона з себе дівчинку вдає".

І Волтові згадалася перша зустріч з Еммою на п'яній вечірці у Ґлорії, коханки його компаніона Берта. Тоді Ґлорія танцювала „танок живота", а Емма скочила йому на коліна і присмокталася до його уст своїми досвідченими й жадібними устами. Вночі вона забрала його сюди, до себе, п'яного, а на другий ранок він не міг пригадати, як він опинився в її золотистій, подібній до дорогої бомбоньєрки, спальні.. Чотири місяці Волт з насолодою віддавався цьому захопленню. І все в Еммі здавалося йому чарівним. Чому ж сьогодні він критикує її, відчуваючи фальш в її голосі, в цьому заяложеному слові „дарлінґ", яке здавалося йому ще вчора таким милим в її устах?

Емма вийшла до нього на балькон і спершись на поруччя, притулилась головою до його плеча. Вона була значно нижча за Волта. Без перуки, з своїм власним, коротко підтятим, русявим волоссям вона виглядала молодшою, але в той же час це спростачувало її, позбавляло пікантности. Дорогий японський халат широкими агортками ховав контури її тендітного тіла. М'ягкою долонею Емма з вимогливою ласкою провела по його щоці, устах, підборіддю. Наче крило білої чайки, ледь торкнувшись обличчя, овіяло його свіжим, запашним повівом.

За звичкою, Волт притримав і поцілував цю долоню, відчуваючи, як досада поволі зникає з його серця.

Пізно вночі прокинувся Волт у тиші заснулого міста, з почуттям таємної радости. Намагався пригадати, що власне трапилося з ним учора, таке надзвичайно приємне. І згадалися сині очі, ясні й ласкаві, і продзвенів чистий, як дзвін срібного дзвіночка, дівочий голос: „Ви, ви-українець?" — „Миле дівчатко, як вона зраділа, несподівано зустрівши свою людину! Бідна сиріточка, кинута долею в чуже, байдуже море. Він не дасть їй у ньому потонути, він, Волт, підтримає її, допоможе. Аби вона схотіла прийняти його допомогу, не відкинула б з гордощів його руки. Дзвіночок мій срібний, дівчино ясна!"

Поруч заворушилася Емма. Як дисонансуюча нота в ніжній мелодії відбився цей рух у свідомості Волта. Ах, Емма! Він зовсім забув про її присутність . . .

І тут пригадав Волт, що він навіть не спитав її, де вона провела останні вечори, і відчув, що це його й не цікавить. Отак таки, зовсім не цікавить!

Ранком зав'язуючи краватку перед люстром і вглядаючись у його ще темну поверхню, Волт бачив золотистий шовк ліжкового білья і голову Емми на фоні білого мережива подушок. Вона спала спокійно і солодко, ця жінка-метелик, жінка-калібрі, безтурботна й бездумна.

Він навіть присвиснув, зробивши таке несподіване відкриття. Ще вчора він так щиро обурювався її поведінкою, а сьогодні йому байдуже, так, так, абсолютно байдуже, кого приведе Емма завтра в свою спальню. Ось він зараз піде звідси і, можливо, вже ніколи не переступить порогу її мешкання. І не лишиться в серці ні болю, ні жалю ні суму . . .

Берт Смит, опасистий компаньйон Волта в банковій фірмі „Мар і Смит", зустрів Волта похмурим поглядом, Учора Ґлорія загубила десь дорогу сережку, Ця нехлюйка починає занадто дорого йому коштувати. Вона й сама не варта тих грошей, що він заплатив за ті сережки. Носиться зі своєю „лайною", а людині від того ніякої радости. Можна руки наколоти її маслаками, видра нещасна!

Сірий дощовий день байдуже заглядав у вікна тридцять четвертого поверху, підсилюючи мінорний настрій Берта. На веселий „ґуд морнінґ" Волта Берт відповів досить невиразним звуком крізь зуби, з затиснутою в них сиґарою. Це мало означати „гелло", так в усякім разі розумів його Волт, зупинившись коло свого столу і скидаючи піджака.

— Ти що, не виспався сьогодні? — запитав Волт, підвівши очі і зауваживши похмуру міну приятеля. — Ґлорія не дала спати? — багатозначно усміхнувся.

— Яка там у чорта Ґлорія! — вибухнув Берт. — Учора полаявся з нею насмерть! Ця дурна тараня загубила одну з сережок, за які я заплатив тридцять сім з половиною тисяч! Тільки подумати: місяць тому двадцятип'ятитисячну брош, а тепер . . .

— Яку сережку? — схопився з місця Волт. — Розкажи, намалюй її ось тут! — і поспішно видер з записника аркушик паперу.

— Чого це тебе так схвилювало? — здивувався Берт.

— Ну, ну! — приспішував Волт. — Малюй, малюй, я тобі потім скажу.

Берт нерішуче взявся за олівець.

— Та я не дуже й придивлявся до них, переконався, що діямант чистої води і виписав чек. Здається, отак: — Він намалював щось на зразок літери „о", а потім оточив її дрібнішими кружочками. — Це — діямант, а навколо малі рубіни. Діямант найчистішої води. Штерн каже, що він дорожчий, за багато більші, але не такі чисті.

(Продовження буде)

Київський науковець досліджує тварин для створення „роботів"

Київ,—Співробітник Інституту зоології АН УССР д-р біологічних наук С. Манзій із своїм штабом досліджує вже кілька років функції кінцівок різних тварин-ссавців: собак, коней, котів, зайців та ін. З допомогою найновішої електронної апаратури досліди провадяться над сиґналами з мозку до м'язів кінцівок та їхніх нервових волокон. Виявилося, що природа дала тваринам значно більше нервових кінцівок і м'язів, ніж вони потребують на особливі випадки — дуже швидку втечу, плавання тощо. Хоча зайцеві, щоб рухатися чи стояти на задніх лапках, потрібно тільки 32 м'язи, науковці виявили їх аж 160, і так у кожної піддослідної тварини. При дослідженні нервової системи тварин, сполученої із м'язами, виявилося, що тваринячий мозок має тисячі запасних провідників імпульсів і що „кожна кінцівка зберігає на непередбачений випадок кілька незвичайних, запасних рухів". „Молодь України" з 14 липня подала, що „вчений вважає, що ці експерименти допоможуть конструкторам створити досконаліші рухомі роботи, ходова частина яких і особливості „мозку" будуть скопійовані у тварин. Такі автомати зможуть працювати у важкодоступних районах Землі". Згадується, що такі ж автомати зможуть виконувати різноманітну працю „ на інших плянетах".

НЮ ДЖЕРЗІ СВЯТКУЄ 50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ УВУ

З численних дописів, які недавно появилися в нашій пресі широкі круги українського громадянства є вже поінформовані, що в цьому році Український Вільний Університет обходить 50-ліття свого існування. Українознавчі дисципліни на рідних землях є під контролею московського окупанта і можуть розвиватися лише в напрямі прихильному і приятливому для Москви, українська наука у вільному світі має необмежене поле діяльности.

Справді як кожна ділянка українського життя поза межами України є обмежена і утруднена еміґраційними умовинами, так само українська наука і один з її носіїв, УВУ впродовж свого п'ятдесятлітнього існування натрапляв на різні перешкоди й труднощі.

УВУ постав в часі воєнної заграви першої світової війни, яка в тому часі на українській землі збирала ще своє багате жниво. І тоді коли Західня і Центральна Европа втішалася вже миром і могли загоювати свої рани й поволі приступати до відродження і оживлення всіх ділянок багатогранного життя народу, на Україні ще велася боротьба із своїми окупантами. Коли на західніх землях України непевний політичний статут і непевне майбутнє не дозволяли широко розвинутися українській науці, на східніх землях України московський окупант вів ще боротьбу з численними повстанськими загонами і криваво розправлявся із всілякими проявами явного, чи уросного спротиву московсько-комуністичній владі. Непевне політичне положення між обома світовими війнами і остання друга світова війна з її наслідками це причина, чому УВУ мусів кілька разів змінювати осідок свого перебування. Відень, Прага і останньо Мюнхен-це саме наслідки тих неприятливих політичних і господарських умовин серед яких УВУ прийшлося розвивати українську науку й дбати про її високий рівень.

Масова українська еміґрація з Німеччини в п'ятдесятих роках була причиною того, що майже всі бувші студенти, професори і надійні майбутні студенти опинилися далеко поза осідком університету, головно на американському континенті. Це однак не спинило праці Університету і наша Висока Школа з обмеженим числом студентів і професорів продовжує свою працю і в останніх дванацятих роках не перестає гідно репрезентувати українську вільну науку. Не місце тут однак в цій короткій дописі вичисляти все наукове надбання нашого Університету. Про це, хто ближче цікавиться вільною українською наукою може довідатися з численних статтей, які головно в цьому році появилися в нашій пресі, а також з численних публікацій і книжкових видань самого Університету.

Коли в цьому році минає п'ятдесятий рік існування і жертвенної праці нашої високої школи, якою є УВУ українська громада повинна гідно відзначити золотий ювілей установи, яка перейшла тяжкий шлях свого розвитку, але гордо й високо держала прапор вільної української науки, хоч це не приходило легко. Постава громадянства до 50-літнього ювілею УВУ мусить бути така, що ці на яких тяжить головна відповідальність за працю Високої Школи мусять бачити і мати докази, що українська громада доцінює їхню працю, дорожить здобутками Університету і готова на жертву, щоб уможливити дальше існування носієві вільної української науки. Завданням 50-літніх ювілеїв УВУ є не тільки показати громаді дотеперішні осяги і здобутки Університету в ділянці української науки і українознавчих студій. Їхнім завданням є також звернути увагу українській громаді, а головно молоді, що УВУ не зважаючи на неприятливі умовини живе, розвивається, зростає і дальші хоче збагачувати українську вільну науку своїми науковими дослідами і працями. Завданням ювілеїв є притягнути до УВУ якнайбільше української молоді, щоб вона заінтересувалася українською наукою і поволі ставала пересмником завдань свого Вільного Університету, на час його скитання по чужих землях.

Ми-у вільних країнах нашого поселення є у тому щасливому положенні, що чим раз більше української молоді студіює на високих школах і вона обізнана з науковими працями по різних університетах. Ця молодь, яка має перейняти різні пости громадського, суспільного і культурного життя по своїх батьках має прекрасну нагоду доповнити своє знання з ділянки українознавства саме в УВУ, щоби згодом стати у його проводі. Молодь мусить зацікавитися тепер Українським Вільним Університетом і мусить подбати про це, щоби УВУ, який перейшов неодну бурю і негоду не залишився тепер кволою дитиною без студентів.

Для відзначення цих ювілеїв зорганізовано на терені Америки кілька Комітетів в різних більших українських поселеннях. Один з таких ювілейних Комітетів постав в стейті Ню Джерзі з осідком Ірвінгтон-Пассейк. Тому, що на терені стейту Ню Джерзі живе багато бувших студентів, алюмнів і професорів УВУ, від Делегатури УВУ і Комітету Алюмнів і Прихильників УВУ вийшов задум, щоби такий ювілей відбути також в стейті Ню Джерзі. В склад ділового Комітету для відзначення ювілею, якого покликано до життя в дні 28-го березня 1971 увійшли: д-р Володимир Гординський-голова, д-р Мирослав Бих-заступник голови, д-р Петро Богданський-заступник голови, п-ні Олена Бобиляк-секретар і члени: пп. Іван Буртик, д-р Роман Ричок, проф. Іван Рудакевич, мґр Імре Кардашинець, д-р Олександер Ничка, мґр Володимир Вакалець і Степан Покора.

В порозумінні з ректором Університету, проф. Володимиром Яневим устійнено час ювілею для стейту Ню Джерзі на день 17-го жовтня 1971 р. Після довшої дискусії і перегляду всіх можливих місцевостей, доїзду, залі, місця на авта, коштів бенкету і всіляких інших з тим зв'язаних видатків, вибрано місто Пассейк, в якому стейт Ню Джерзі має відсвяткувати 50-літній ювілей УВУ. Ювілей, на якому буде присутній ректор УВУ проф д-р Володимир Янів, складатиметься з двох частин: бенкету і мистецької частини. В мистецькій частині виступлять наші найкращі мистецькі сили, знані вже українській громаді зі своїх численних виступів на українській сцені. Учасники ювілею матимуть нагоду запізнатися особисто з ректором УВУ проф. Володимиром Яневим і іншими професорами УВУ, а також почути прекрасні твори українських композиторів у виконанні таких мистецьких сил, як проф. Дарія Гординська - Каранович, проф. Марія Ясінська, проф. Рафаїл Венке і незабутній сеньйор української сцени маестро Йосиф Гірняк. Осіннє лагідне повітря, догідний доїзд, охолоджувана заля, високо-мистецька програма у виконанні найкращих сил з українського мистецького світу будуть гарантією цього, що ювілей УВУ залишиться довго в пам'яті його учасників. І хоч українське громадське життя - багате у всілякого роду ювілеї-мусимо признати, що ювілей Української Вільної Науки займе серед них своє передове місце. Цей ювілей має показати українському громадянству, що 50 літ скитальського життя не змарновані і вказати українській студіюючій молоді де її майбутнє зацікавлення, якщо ця молодь не хоче перейти непомітно крізь життя, а хоче зложити свою частку на службу своєму народові.

Ювілейний Комітет стейту Ню Джерзі для відзначення 50 ліття УВУ

Реферат Преси
Олександер Ничка

Іспити зрілости в „Рідній Школі" в Дітройті

Перший ряд згори (зліва): д-р Богдан Лончина, проф. Леонтина Боднарук, інспектор Іван Білоус, проф. Марія Олесницька, проф. Пилип Гайда. Другий ряд: Діонісія Вальнюк, Лідія Савка. Третій ряд: Анна Левак, Ярема Маринюк, Марта Кучер, Андрій Дзуль. Четвертий ряд: Андрій Дужий, Ірина Івасюк, Мирон Виц, Марія Ляш, Віктор Мушинський, Марія Гриньків, Андрій Баран, Анна Черняк.

Випускники найвищої кляси Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті пройшли 1-го травня письмові, а 8-го травня усні матуральні іспити перед комісією, до якої входили Іван Білоус інспектор, д-р Богдан Лончина-директор, проф. Леонтина Бондарук — опікун кляси, та професори, Марія Олесницька й Пилип Гайда.

Успішно, пройшли іспити з української мови і літератури, історії і географії та історії української культури, наступні випускники:

1.Андрій Баран, 2.Мирон Виц, 3. Діонісія Вальнюк, 4. Марія Гриньків, (з визначним результатом) 5. Андрій Дзуль, 6. Андрій Дужий, 7. Ірина Івасюк, 8. Марта Кучер, 9. Анна Левак, 10. Марія Ляш, 11. Ярема Маринюк, 12. Віктор Мушинський, 13. Лідія Савка, 14. Анна Черняк.

З нагоди матуральних іспитів, виготовлено в мистецькому оформлені та з портретом Лесі Українки, спільне фото-таблью випускників і членів іспитової комісії.

Суботу, 5-го травня ц. р., старанням Т-ва „Рідна Школа", відбулась у залі Українського Осередку, при вул. Карпентер, зустріч матуристів з громадою Дітройту. За головним столом зайняли місця цьогорічні випускники. Були приявні душпастирі обох українських церков на східній частині великого Дітройту, представники обох Відділів УКК, учителі, батьки, та в комплетному складі Управи Рідної Школи й Батьківського Комітету. Програмою проводив Степан Феденко. Після презентації д-ром Б. Лончиною матурантів і роздачі свідоцтв, випускники передали викладачам квіти.

В імені матуристів, Лідія Савка, сказала „Хоч, ми ніколи не бачили України, але школа навчила нас шанувати культуру наших предків. Ми глибоко вдячні батькам і вчителям, що з Божої ласки ми стали достойними вважатися частиною гордої і незламної Української Нації!"

Учнівський президент 10-тої кляси Іриней Шехович закликав старших колеґів, щоб вони, закінчивши Школу Українознавства, ніколи не забули про свою українську національну приналежність, та щоб шанували рідну мову.

Проф. Леонтина Воднарук звернула увагу, щоб випускники повсякчас шанували народні звичаї, рідну мову, а під час університетських студій-продовжували вивчати предмети українознавства, бо українська громадськість покладає на них великі надії.

Побажання і ґратуляції від Шкільної Ради склав, інсп. Іван Білоус. Слово відомого мистця і редактора Едварда Козака про школу, матуру, учнів і батьків було оповнене доброю усмішкою, теплим гумором, і за це авдиторія, а зокрема, молодь перервала йому щирими оплесками.

Після вичерпання програми, матері шкільної молоді, під проводом імпрезової референтки Рідної Школи, Галини Калитяк, приймали гостей перекускою. Молитву проводили всечесні пароха українських церков в Гемтремку, при вул. Боффало і з Воррен.

Голова Степан Вілий дякував усім, що чимнебудь причинились до влаштування цієї зустрічі.

Одне прикре зауваження: мала кількість гостей змогла заповнити тільки одну третю частину залі. Чим це пояснити?

Осип Сливинський

ВІДІЙШОВ НА ЕМЕРИТУРУ

Ню Йорк. — Пан Григорій Сараб, колишній довголітній службовець у Секретаріяті Організації Об'єднаних Націй, з днем 30-го червня б.р. вийшов на емеритуру по осягнені пенсійного віку. Григорій Сараб був на становищі службовця у Департаменті конференцій і служби у відділі публікацій і розмножень. А останніх три роки працював у Бібліотеці ООН у відділі періодики. Разом пробув на службі у палаті секретаріяту ООН повних 13 років. Григорій Сараб є американським громадянином українського роду, і 20 років є членом УН-Союзу.

ОСУШУЮТЬ ЗЕМЛІ ПОЛІССЯ

„Всього за минулу п'ятилітку на просторах Поліської цілини було осушено 112 тисяч гектарів", сказано в „Правді" з 14 липня. У Рівенській області показуване фільм під наг. „Переможці Поліської цілини", в якому зображено заходи поліщуків із трьох великих колгоспів по осушуванню болотистих місцевостей. Весною цього року совєтська преса містила статті, в яких було твердження, що не треба осушувати низинних місць в Україні, бо це руйнує і впливає на природу, порушує „водяний баланс". На Харківщині й Херсонщині вже не всюди вистачає питтєвої води, а висушування низьких місцевостей і боліт сприяє посухам.

У ЗСА ПОСТІЙНО ЗРОСТАЄ ОСТАННІМ ЧАСОМ валова національна продукція. За другий квартал цього року вона зросла на 3,6%, що вказує на деякий спад існуючої тепер рецесії. В абсолютних цифрах валова національна продукція збільшилася за другий квартал цього року на майже 20 мільярдів долярів.

ШІСТЬ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТІВ РІШИЛИ створити федерацію й об'єднати свої війська та закордонну політику, коли під кінець цього року Британія відкличе свою фльоту й війська з країн на схід від Суезу. Ті емірати знаходяться на півдні Арабського півострова, над Перською затокою, і головно в інтересі найближчих сусідів, Саудi Арабії й Ірану, лежить оборона Перської затоки проти агресивного імперіялізму Совєтського Союзу.

МАРОККАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ҐАССАН II прийняв особистого висланця єгипетського президента Анвера Садата, Гассана Сабрі аль-Холі, і мав з ним довгу розмову. Він з'ясовував єгипетському дипломатові, що Марокко не є одностайною арабською країною, бо складається з різних племен із власними традиціями, і тільки особа монарха об'єднює їх. Коли ж названий єгипетський діяч нарікав, що провідників військового бунту розстріляно без суду, король заявив: „Мене вчив мій батько, що правити треба з сідла коня ,а не з престолу".

ЖИДІВСЬКИЙ ДІЯЧ РОЗПОВІДАЄ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

телів. Один із них — це Митрополит Сліпий, теперішній Кардинал. Ми обидва були найперше на строгому режимі у Тайшеті, а радше на Вихоровці, а пізніше ми перебували разом на „спец строгому" режимі. Я мав честь ділити разом з ним одну прічу „нари". В один час він спав на горішніх нарах, а згодом на долішніх. Це людина, яка втішалася кольосальним авторитетом в таборах. То чоловік, який своєю поставою і двома-трьома словами умів звернути на себе належну увагу не тільки збоку товаришів, які перебували рядом з ним, але і, з боку тих офіцерів, тієї нелюдської сторожі, які всеж таки бачили й відчували, що перед ними велика особистість, великий чоловік. Пригадую цікаві розмови з Митрополитом Сліпим на теофілософічні теми, як також і те, що він не погоджувався у більшості з моїми поглядами. Там взагалі була цікава група людей. Крім Митрополита Сліпого, там були, наприклад, два польські священики, Архиєпископ отець Бенедикт та отець Ладислав. Ми проводили цікаві розмови на різні теми. Я Вас дуже прошу, якщо матимете нагоду зустрітися з Кардиналом Сліпим, то прошу йому передати мій низький поклін і скажіть йому, що після його від'їзду із „десятого штрафніка" приїхала до нас у табір дружина одного в'язня, яка чула по радіо з Риму, Український Відділ Ватиканського радіо, яким завідують отці Василіяни, виступ Митрополита на Соборі, під час якого він згадував про нас, тих, які залишились у таборах після того, як його забрали в Рим. Ми всі були щасливі дізнатись, що він про нас не забув. Ми також про нього згадували. Багато людей його любили й шанували в таборах. Мій найщиріший привіт Кардиналу — Шальом! У мене ще були такі приятелі, як О. Г., це людина великого знання та інтелекту. На початку нас зблизило обопільне навчання англійської мови, а дальше наука над питанням індоїзма, згодом питання тео-філософічні і т. п. Взагалі наша зустріч у таборах мала характер не товариський, а радше, я сказав би, побратимський. Оте побратимство не закінчилось і після таборів. Мене звільнено й його звільнено. Після того ми зустрічались і я мав нагоду познайомитись з його родиною; хлопчиком, ба навіть собачкою. Він був також у мене дома. О. Г. це людина, якою Український Національний Рух і взагалі український нарід повинен гордитися. Це один із визначніших людей України. Коли я був у нього в гостях вдруге, то він мені розказав, що його після мойого першого побуту викликав міський начальник КГБ і питав його: „Що це тобі треба від того жида, ну, що ти спільного маєш з тим жидом!" А було це на передодні мойого виїзду до Ізраїлю. Я їхав до О. Г. з ізраїльським прапорчиком на грудях. Побачивши це, тамошні українці втікали від мене якнайдальше, мабуть з переляку. Пригадую собі також дуже добре сина Шухевича, Юрія. Це прекрасний молодець, який вів себе у таборах, як герой. Пригадую, коли ми прощали перед від'їздом у Володимир, то це для нас була пряма трагедія. Знаменитий хлопець, не знаю де він тепер находиться. Коли мова про Шухевича, то я дуже добре знаю Григорія Р., колишнього воїна УПА, який був у бою, у якому згинув батько Юрія, генерал Шухевич. Григорій поступив, як справжній герой. Побачивши, що всі бійці довкруги нього побиті, стрілив собі із кріса. Так хотів покінчити своє життя. Майже мертвого взяли чекісти до лічниці, де його врятовано від смерти. Після того почалися допити. Тепер він постійно хвора людина. Прямо животіє, бо здоров'я нема, а працювати мусить, щоб прокормити родину. Це подивугідна людина.

ЗАПИТ: Пане Професоре, тепер, коли большевицький режим ще дужче переслідує усякі прояви самостійницьких стремлінь українців, жидів, й інших народів у СССР, чи є, на Вашу думку, можливість, щоб усі уярмлені Москвою народи виступили спільно проти спільного ворога?

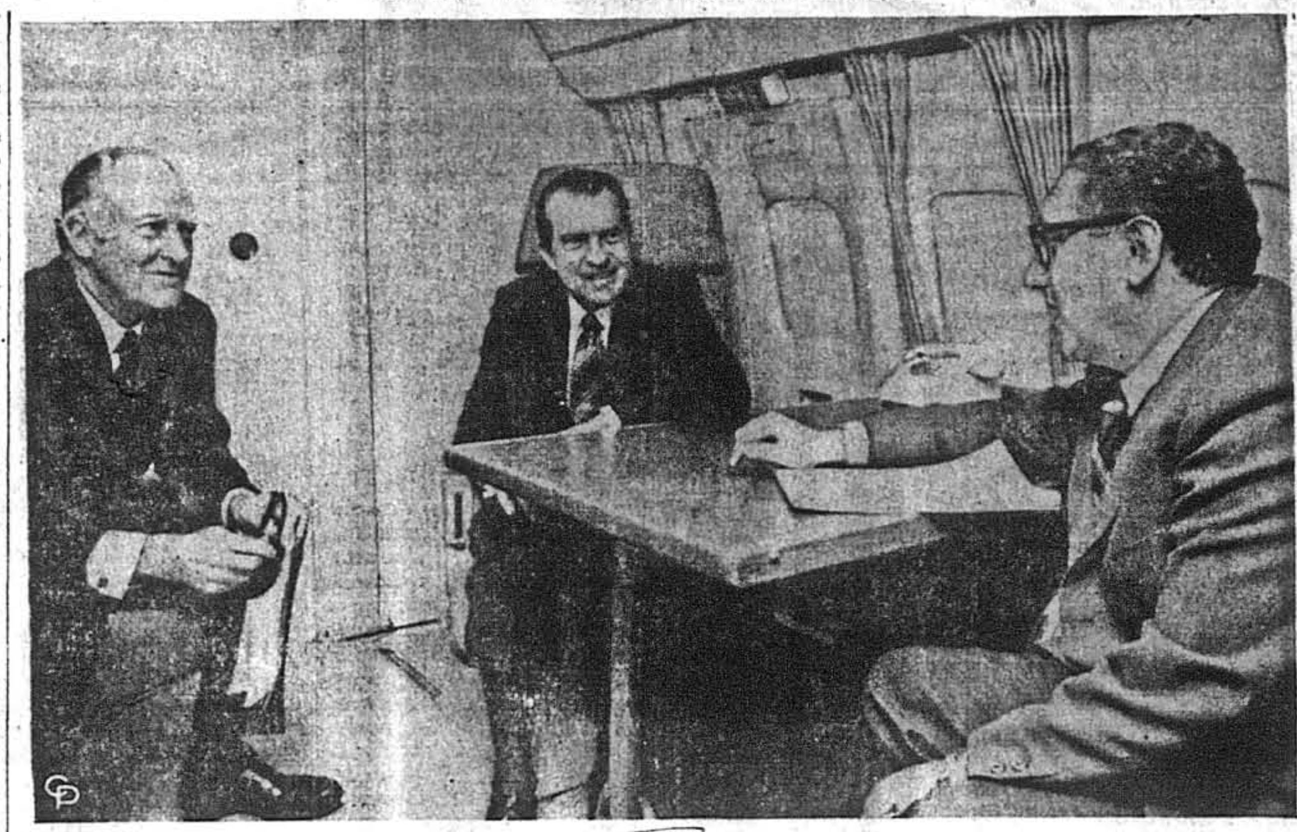
ВІДПОВІДЬ: Люди взагалі розділяються не на українців, жидів, росіян, а розділяються на падлюк і порядних людей. І я глибоко переконаний, що падлюки дуже скоро об'єднуються та находять товариш товариша. Тому існує советська влада і взагалі існують політичні і світові режими. А порядні люди дуже важко об'єднуються й тому виключений який-небудь спільний виступ народів так зв. СССР, тобто порядних людей, проти режиму негідників. У тому я глибоко переконаний. А моя думка про українців, як бачите, Ви не є „стереотипним". Я мав і маю близьких друзів поміж Вашими братами, дуже радію цим і можу сказати без подробиць, що деякі з них допомагали нам, жидам, у нашій національній роботі, а ми допомагали їм у їхній роботі. Це прямо секрет, не можна згадувати хто, бо ті люди дальше перебувають у Росії. Такі випадки були і можу тільки тим радіти. Нічого дивного у тім немає. Оце я Вам розказав дещо про моїх друзів українців, які були на висоті своїх завдань у таборах. Бо як Ви розумієте, не всі у таборах були на такій висоті, і це очевидно відноситься до всіх національностей. При іншій нагоді розкажу Вам ще про цілий ряд чесних, цікавих і славних людей, знайомством яких я справді пишаюся.

Пане Професоре, щиро дякую та прошу прийняти від мене і від українців у цілому світі, яким дорога ідея Самостійної України, найкращі побажання на майбутнє. Тішимося, що маємо у Вашій особі щирого приятеля. А ми так потребуємо багато приятелів. Я недавно бував у Вашій батьківщині, Ізраїлю, яка мені дуже вподобалася. Тому дозвольте попращати Вас Вашим привітом: Шальом! шальом!

Володимир Луців

Лондон 1071 р.

НАРАДИ ПРО ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ЗСА

На цій світлині бачимо, як президент Ричард Ніксон нараджується з державним секретарем Вілліямом Роджерсом — ліворуч — і своїм дорадником у справах міжнародної безпеки, насправді американської закордонної політики, Генрі Кіссінджером, — праворуч. Кіссінджер відбув строго засекречену подорож до Пейпінґу, де він конферував із прем'єром Комуністичного Китаю Чу Ен-лаєм, внаслідок чого президент Ніксон проголосив, що він отримав і прийняв запрошення прибути з відвідинами до Пейпінґу. Це найбільша міжнародна політична сенсація, з можливими величезними політичними наслідками. Нарада, представлена на цій світлині, відбулася в літаку в дорозі з Сан Клементе в Каліфорнії до Вашинґтону.

Київ обертається в портове місто

Київ.—За пляном, тільки в цьому році по Дніпру має бути перевезено 28 мільйонів тонн вантажів, 22 мільйони пасажирів, а це набагато більше ніж у 1970 році. Тим часом, річковики нарікають на великі обміління головної водної артерії України—Дніпра. По ріці курсує чимало пароплавів типу „Ракета", на так зв. повітряній подушці", бо вони хоча й дорогі, значно зменшують ризик осісти на мілину. Щоб краще розв'язати наростаючу проблему обміління Дніпра, вирішили пришвидчено будувати Канівську гідроелектростанцію: завдяки їй значно підвищиться рівень у Дніпрі в тому й біля Києва, і Київ, писала „Правда" ч. 119/1971, „стане портовим містом п'ятьох морів: Київського, Канівського, Кременчузького, Дніпродзержинського і Каховського. Тоді до Києва почнуть припливати кораблі типу ріка-море". На берегах ріки біля Києва розпочались будови для того, щоб там змогли причалювати значно більші пароплави, ніж дотепер. Плянують, що океанські риболовні судна, „траулери", будуть просто із стапелів київської „Лінінської кузні" сходити на воду і звичайно без вантажу, пропливати системою річок і каналів до Чорного моря. Заплановано всі ці зміни в річковій обслузі Києва на 1972 рік. „Морями" називають великі водоймища, штучно створені людиною для збереження запасів води, яких не вистачає для населення, тварин та потреб місцевої промисловости.

Українці в Арґентині протестують проти русифікації України

Буенос Айрес. — (М. Д.) Заходами молодечих організацій Визвольного Фронту влаштовано тут дня 2-го липня ц. р. Протестаційне Віче, яке відбулося в залі Централі Просвіти і не зважаючи на це, що був звичайний робочий день, стягнуло поважне число громадянства, переважно молоді та студентства, які спонтанно прийшли, щоб стати в обороні засуджених і переслідуваних діячів української культури. В тих цілях були виготовлені і розповсюджені летючки в еспанській і українській мовах, в яких документально з'ясовано русифікаційну акцію теперішнього окупаційного режиму в Україні, — закінчуючи домагання звільнення арештованих та засуджених українських поетів та письменників. На вічу виголошено кілька короткотривалих промов, з'ясовуючи сучасний стан в Україні, засуджуючи постійну і плянову русифікацію, яка ведеться кремлівськими прислужниками на українських землях. Покликано також відповідну пресову комісію для опрацювання протестаційних резолюцій та звідомлень для столичної преси.

Віче закінчено постановою перевести протестаційну маніфестацію перед домом совєтської амбасади, яку негайно виконала присутня молодь, що демонструвала з відповідними транспарентами, на яких видніли написи: „Воля Україні", „Москалі, забирайтеся з України", „Воля для діячів української культури", та „Досить русифікації та арештувань"! Розкинено також багато летючок посеред численно зібраної публіки і закінчено маніфестацію відспіванням національного гимну.

Згадані події найшли широкий відгомін в столичній пресі і такі щоденники як: „Ля Пренса", „Ель Клярін" та „Ля Разон" помістили коментарі та світлини. Телевізійні стації подали про ці демонстрації ілюстраційні звідомлення, підтверджуючи слушність українських демонстрантів.

ЧУЖИНЦІ НА „ЗАПОРІЖСТАЛІ"

Московські „Ізвєстія" з 17 липня повідомили, що „вже 6 років на заводі „Запоріжсталь" у м. Запоріжжі працюють Міжнародні курси металюрґів — стипендіятів Об'єднаних Націй. За цей час підготовлено 210 інженерно-технічних працівників з 31 країни Европи, Азії, Африки і Латинської Америки". Недавно до Запоріжжя прибули на науку виливання криці стипендіяти ОН із Об'єднаної Арабської Республіки, Куби, Югославії, Бразилії, Афґаністану, Філіпін. Газета інформує, що студенти вивчають також „принципи плянування" праці, очевидно, в соціялістичному дусі.

ВШАНОВУЮТЬ ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

Лондон. — Українці Англії в різних містах країни вшановують Лесю Українку в 100-ліття народження вечорами, концертами й доповідями. Святкуваня відбулися в Лондоні з рамени Союзу Українців у Великій Британії, СУБ, та в Манчестері, Лестері, Нортгамптоні, Олдгамі Ноттінґгамі, Лідсі й ін. місцевостях. У Дарбі на святі Лесі Українки співав мішаний дівочий хор, складений із сумівок і пластунок.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 26-го до 31-го липня „Свобода" не буде появлятися, проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією однотижневою перервою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 25-го ЛИПНЯ 1971 р.:

ВУНСАКЕТ, Ровд Ай. — Піврічні зборо Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, о год. 1-ій по пол. в парафіяльний залі, 74 Гаррис Евню. Проситься членів бути присутніми на зборах, бо є важливі справи до полагодження. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6594. Леоля просить лишити їй ножа

Не бійся мене, Леоле, я обіцяв вождеві Матабузі, що визволю тебе від варунґів... якщо зможу!

Як я можу боятися тебе? Твій ніж дав мені волю... від варунґових шнурів. Звертаю тобі його, Тарзане!

...Але можливо, що я знову потребуватиму твого ножа, якщо нас, Тарзане, піймали б. Я вб'ю себе раніше, ніж дозволю, щоб варунґи знову торкнулися мене!